

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Enten – Eller. Anden del

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 3", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 3*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon; Finn Hauberg Mortensen, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 1997 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ee2-txt-shoot-ida5d07070-6999-46e2-9b3f-3259ab4d98fe.pdf> (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 3

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden. [Læs CC0-erklæringen](#)

Jeg tænker mig da den keiserlige Vellystling. Ikke blot naar han bestiger sin Throne, eller drager til Raadsforsamling, er han omgivet af Lictorer, men ogsaa fornemmelig naar han drog ud for at tilfredsstille sine Lyster, for at de kunde bane Veien for hans Røvertog. Jeg tænker mig ham noget ældre, hans Ungdom er forbi, det lette Sind er veget fra ham, og han er allerede fortrolig med enhver tænkelig Lyst, mæt af den. Men dette Liv, hvor fordærvet det end kan være, har dog modnet hans Sjæl, og dog er han trods al sin Forstand paa Verden, trods al sin Forfarenhed, endnu et Barn, eller et ungt Menneske. Aandens Umiddelbarhed kan ikke gjenembryde, og dog fordrer den et Gjennembrud, den fordrer en højere Form af Tilværelse. Men skal dette skee, da vil der komme et Øieblik, da Thronens Glands, hans Magt og Vælde blegner, og hertil har han ikke Mod. Nu griber han efter Lysten, at Verdens Kløgt maa udtænke ham nye Lyster, thi kun i Lystens Øieblik finder han Hvile, og naar den er forbi, da gisper han i Mathed. Aanden vil bestandig bryde gennem, men den kan ikke komme til Gjennembrud, bestandig bedrages den, og han vil byde den Lystens Mættelse. Da samler Aanden i ham sig som en mørk Sky, dens Vrede ruger over hans Sjæl, og den bliver en Angst, som end ikke ophører i Nydelsens Øieblik. See, derfor er hans Øie saa mørkt, at Ingen kan taale at see derpaa, hans Blik saa lynende, at det ængster, thi bagved Øiet ligger Sjælen som et Mørke. Man kalder dette Blik et keiserligt Blik, og hele Verden skjælver for det, og dog er hans inderste Væsen Angst. Et Barn, der seer paa ham anderledes end han er vant til, et tilfældigt Øiekast kan forfærde ham; det er som om dette Menneske eiede ham; thi Aanden vil frem i ham, vil, at han skal have sig selv i sin Bevidsthed, men det kan han ikke, og den knuges tilbage og samler ny Vrede. Han har ikke sig selv; kun naar Verden skjælver for ham er han beroliget, thi da er der dog Ingen, der vover at gribe ham. Derfor denne Angst for Mennesker, Nero har tilfældes med enhver saadan Personlighed. Han er som besat, ufri i sig selv, og derfor er det, som om ethvert Blik vilde binde ham. Han, Roms Keiser, kan frygte et Blik af den usleste Slave. Et saadant Blik møder ham, hans Øie fortærer det Menneske, der vover saaledes at see paa ham. En Nidding staaer ved Keiserens Side, forstaaer dette vilde Øiekast, og dette Menneske er ikke mere. Men Nero har intet Mord paa sin Samvittighed, men Aanden en ny Angst. Kun i Lystens Øieblik finder han Adspredelse. Det halve Rom brænder han af, men hans Qval er den samme. Snart forlyster Sligt ham ikke mere. Der gives en endnu højere Lyst, han vil ængste Mennesker. Sig selv er han gaadefuld, og Angst hans Væsen; nu vil han være Alle en Gaade og fryde sig over deres Angst. Derfor dette keiserlige Smil, som Ingen kan fatte. De nærme sig hans Throne, han smiler venlig til dem, og dog griber en rædsom Angst dem, maaskee er dette Smil deres Dødsdom, maaskee aabner Gulvet sig, og de styrte ned i Afgrunden. En Kvinde nærmer sig hans Throne, han smiler naadig til hende, og dog bliver hun næsten afmægtig af Angst, maaskee dette Smil allerede udseer hende til et Offer for hans Vellyst. Og denne Angst forlyster ham. Han vil ikke imponere, han vil ængste. Han træder ikke stolt op i sin keiserlige Værdighed, svag, afmægtig lister han sig frem, thi denne Kraftesløshed foruroliger endnu mere. Han seer ud som en Døende, hans Aandedræt er svagt, og dog er han Roms Keiser og holder Menneskers Liv i sin Haand. Hans Sjæl er mat, kun Vittighed og Tankespil er istand til, et Øieblik at bringe ham i Aande. Men hvad Verden har er udtømt, og dog kan han ikke aande, hvis det forstummer. Han kunde lade Barnet hugge ned for Moderens Øine, om ikke hendes Fortvivlelse kunde give Lidenskab en nyt Udtryk, der kunde forlyste ham. Hvis han ikke var Roms Keiser, vilde han maaskee ende sit Liv med et Selvmord; thi det er i Sandhed kun et andet Udtryk for den samme Sag, naar *Caligula* ønsker, at alle Menneskers Hoveder sad paa een Hals, for med eet Hug at kunne tilintetgjøre den hele Verden, og naar et Menneske afliver sig selv.